

Vestlandsmøtet 2018, Bergen, 12.-13. januar:

Solid fagprogram

Vestlandsmøtet 2018 var det 78. i rekken, og fant sted rett etter nyttår, tradisjonen tro. 745 deltakere fant veien til Bergen, og Grieghallen. Et solid fagprogram kan være årsaken til rekordstor deltakelse.

I sine taler ved åpningen av møtet tok både NTFs president, Camilla Hansen Steinum og BTFs formann, Karen Reinholtsen opp begrensningene som Helse- og omsorgsdepartementet er kommet med i trygdefusjonsbestemmelsene for 2018, når det gjelder innslagspunkt 14, samt Bent Høies begrunnelse med påstanden om at

tannleger har misbrukt ordningen.

Steinum sa at statsrådets uttalelser er basert på misforståelser og feilinformasjon, og at hun så frem til å møte ham i slutten av januar.

Reinholtsen pekte på at prinsippet om fritt tannlegevalg ser ut til å stå for fall, når det er ambulerende T00-team, eller kompetansesentrene, som skal

stå for odontofobibehandlingen, mens bare tannleger med særskilte avtaler skal få behandle disse pasientene i etterkant.

Reinholtsen tok videre utgangspunkt i vertsbyen Bergen, som universitetsby, og sa at alle er enige om at et godt universitet behøver god kompetanse. Videre sa hun, retorisk, at universitetet kanskje kan være et senter for kompetanse, før hun gikk over til å snakke om rekruttering, der hun illustrerte med et konkret eksempel:

– Institutt for Klinisk odontologi ved Universitetet i Bergen (UiB) søker etter en professor eller førsteamanuensis ved seksjon for pedodonti. Dette er en stilling som, i tillegg til masterutdanning i odontologi, krever doktorgrad på relevant område og treårig spesialisering i pedodonti. Lønnen?

Den starter på 503 000 kr i året, sa Reinholtsen, og fortsatte:

– Det er pinlig for ledelsen å måtte presentere et sånt lønnsnivå, og det er en katastrofe for rekrutteringen. Det blir ikke bedre av at TK-Vest (Tannhelsetjenestens Kompetansesenter Vest) under samme tak opererer med helt andre lønninger på fylkeskommunalt nivå. Et universitet skal utdanne! Forske, ja, men uten en solid og sterk faglig grunnutdanning i bunn, stimuleres det ikke til forskning. Hvis vi skal utdanne faglig dyktige tannleger, trenger vi faglig dyktige, erfarne og engasjerte instruktører og vitenskapelig ansatte. Og det vil selvfølgelig koste.

– Dette er bare noe av det vi i BTF vil jobbe med i 2018, sa Reinholtsen, som også viet noe av talen til å fremheve NTFs president som et forbilde, og en som må tåle mye.

– Vi tannleger er en liten gruppe i den store sammenhengen, og det kan være vanskelig å få gjennomslag. Det kan vi ikke gjøre så mye med. Men det vi KAN gjøre noe med, er måten vi møter hverandre på, sa Reinholtsen.

– I en forening er man ikke alltid enige med hverandre, og det skal det

Professor i medisinsk mikrobiologi, Det helsevitenskapelige fakultet, UiT, Ørjan Olsvik, understreket at helt vanlige tannturister kan bringe hjem farlige bakterier og mente at staten bør slutte å subsidiere slike reiser.

BTFs formann Karen Reinholtsen ønsket velkommen til Vestlandsmøtet 2018.

Martin Steinbakk, overlege ved Nasjonalt folkehelseinstitutt, avdeling for antibiotikaresistens og infeksjonsforebygging, fremhever unødig bruk av antibiotika som viktigste driver når det gjelder antibiotikaresistens. Han mener at 10 millioner mennesker vil dø som følge av resistente bakterier i 2050, hvis vi ikke får bukt med problemet.

være rom for. Men hvis vi behandler hverandre kollegialt, og omtaler hverandre med respekt, i møte med pasienter, i sosiale sammenhenger, i møter, på trykk og ikke minst i sosiale medier, så kommer vi mye lenger.

Staten støtter import av resistente bakterier

Lørdagens fagprogram tok for seg antibiotikaresistens, med stor vekt på effekten av tannturisme.

NRK Hordaland var til stede og laget et innslag som ble sendt i Vestlandsrevyen, hvor de intervjuet tre av foredragsholderne på Vestlandsmøtet: Bodil Lund fra UiB, Martin Stenbakk fra Folkehelseinstituttet og Ørjan Olsvik fra Universitetet i Tromsø (UiT).

I intervjuene, og i foredragene, ble tannturisme fra Norge til utlandet problematisert. Tannturisme gir økt risiko for smitte og antibiotikaresistens, noe befolkningen bør informeres om og advares mot. Det er også et paradoks at norske myndigheter gir trygderefusjon for tannbehandling i utlandet, ofte etter takster som er høyere enn det

behandlingen faktisk koster. Samtidig er det tilstrekkelig både kunnskap og kapasitet i Norge til å få behandlingen utført her i landet.

Norge importerer smitte og antibiotikaresistens gjennom tannturismen, og kontrollen er ikke den samme som for annen helseturisme, eller ved annen

akutt utenlandsbehandling, siden det ikke er klare regler for isolat etter tannbehandling, selv ikke der det har vært utført kirurgi, slik det er ved sykehusbehandling. Grunnen til dette er at en ikke tenkte på odontologi da smittevernloven ble utformet, ifølge Olsvik.

Det 78. vestlandsmøtet i Bergen var godt besøkt. Foto: Ellen Beate Dyvi.

Kan ikke stoppe prosessen, men tiden kan trekkes ut

Norge er i en gunstig situasjon når det gjelder forekomst av resistente bakterier, og det er skjedd en femdobling på få år, til 3 000 tilfeller i 2016. De fleste etter utenlandsopphold. Tannturisme er den hyppigst foretatte helsereisen blant nordmenn. Befolkningen må informeres om risikoen forbundet med dette, både på individ- og på befolkningsnivå. Her var Bodil Lund klar og tydelig, og vektla hvor viktig det er at vi har

virksom antibiotikabehandling å tilby pasienter, ikke minst i forbindelse med kreft- og implantatbehandling.

Samtidig kan ikke prosessen med økt antibiotikaresistens stanses, mente Lund. Men vi kan trekke ut tiden.

Martin Steinbakk sa at den beste måten å trekke ut tiden på er å unngå unødig forskrivning av antibiotika og å redusere utenlandsbehandling til et minimum. Det vi vet er at hvis det er mye resistens i landet vi drar til, er vi bærere når vi kommer hjem. Og risi-

koen øker når vi får antibiotikabehandling utenlands. Etter reiser til Sørøst-Asia har 75 prosent resistente mikrober i tarmen. Etter en måned er forekomsten halvert, og etter et år er 10 prosent fortsatt bærere. Hvis du som følge av opphold i Asia også får antibiotikabehandling varer bærerskapet lenger. Alt henger sammen med alt, understreket Steinbakk.

Ørjan Olsvik understreket at norske myndigheter oppfordrer til økt import av antibiotikaresistens ved at norske borgere gjennom Helfo får dekket tannbehandling i utlandet. Det er en lukrativ ordning der pasientene får mer i refusjon av den norske stat enn de faktisk betaler for behandlingen.

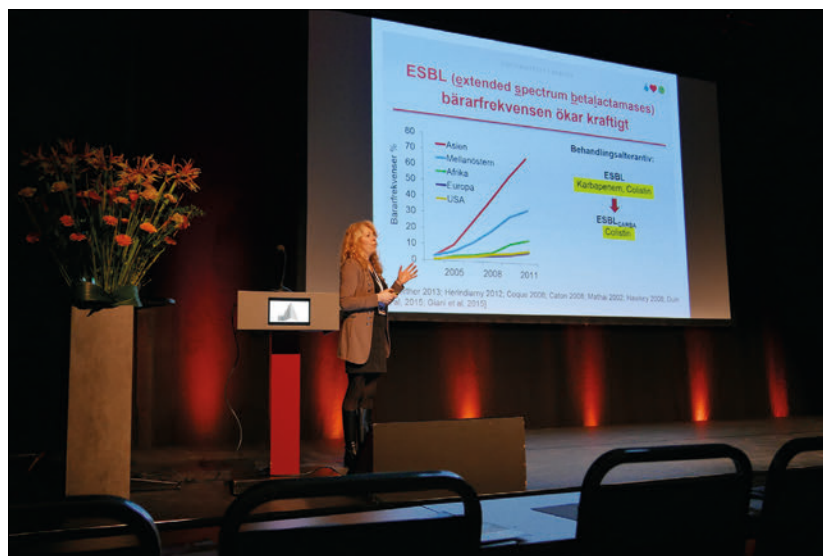
Olsvik minnet også om at det er 31 år siden en sist oppdaget et nytt antibiotikum, i 1987. Derfor må vi tenke oss nøye om hvordan vi bruker det vi har.

Restriktiv forskrivning og god hygiene

Oppfordringen til tannlegene er å være restriktive med antibiotikaforskrivning og spørre seg om det er helt nødvendig. Ikke forskriv for sikkerhets skyld. Antibiotikabruk er den viktigste driveren når det gjelder resistens, fulgt av, og forbundet med, mangelfullt smittevern i helseinstitusjoner. Derfor ble det oppfordret til det som ikke kan gjentas for ofte: Å arbeide infeksjonsforebyggende for å unngå kompliserte infeksjoner. God hygiene minsker antallet infeksjoner og spredning av resistente bakterier.

Steinbakk opplyste for øvrig at kvinner bruker mer antibiotika enn menn, en tendens som starter i tenårene og ikke opphører. Det forskrives mer i Sør-Norge enn i Nord-Norge, og det antas at dette har sammenheng med legetetthet og folks forventninger. Ved sykehusene ligger Nord-Trøndelag høyest og Troms lavest. Forklaringen på dette er ukjent. Tre fylker bruker mer antibiotika i 2016 enn i 2015. Tannlegenes bruk utgjør 6,5 prosent av all forskrivning utenfor sykehus, og økningen har vært betydelig de siste ti årene. Det ser samtidig ut som om målet om 30 prosent reduksjon i antibiotikabruken på landsbasis innen 2020 kan nås.

Tekst: Ellen Beate Dyvi
Foto: Sindre Larsen

Professor i oral kirurgi ved UiB, Bodil Lund, tror ikke vi kan stanse spredningen av resistente bakterier, men at vi kan trekke ut tiden. Hun mener antibiotikaresistens er vår nest største trussel, etter klimaendringene som truer miljøet.